

הצדדים, וללקט רוחות ונשמות, שיהיה כבוד הקדוש ברוך הוא למעלה ולמטה. שכל מי שלא מתעסק בפריה ורביה, מקטין את הדמות של רבונו שלא ימצא בעולם הזה, וגורם שלא תשרה שכינה בעולם הזה. כמו שמתוספות רוחות ונשמות, כך מתוסף לרדת (נ"א דמא) לעולם הזה כבוד המלך, שכתוב (משלי יד) ברכ עם הדרת מלך ובאפס לאם מחפת רזון.

הדרת מלך - זה זיו כבוד המלך שמתוסף לרדת לעולם הזה. מחפת רזון - זה הקטנת דמות המלך שמקטין מהעולם הזה, כך מקטין גם למעלה, שהרי אותו זיו לא יורד, ונחשב על אותו אדם כאלו שפך דמים, שגרע הדמות שלמטה כמו שלמעלה, שכתוב (בראשית ט) פי בצלם אלהים עשה את האדם. והוא מקטין צלם אלהים למטה והדמות ודיוקן למעלה, ולכן צריך אדם להתעסק בפריה ורביה ולעשות צלם אלהים להגדיל כבוד ה' בכל הצדדים: ע"כ מההשמות.

השרמה מההשמות (סימן לח) ר"מ

מצוה זו לקיים מצות פריה ורביה לקיים בן ובת, משום שאב שם י', ואם שם ה', בן שם ו', בת שם ה', ואב ואם שיש להם בן ובת, גם ה' לא שורה עליהם. וכמו זה במעשה בראשית אמר (בראשית א) פרו ורבו, פרו מצד הימין, ורבו מצד השמאל, שבו ברא אלהים הכל, וברא זה עמוד האמצעי, את הארץ - זו שכינה. ולמה צריך ארבע, באב ואם בן ובת? משום שהרי התקדשו והתברכו בשלש קדשות ושבע ברכות שהם י', צריכות להיות ארבע

לכל סטריין ולמלקט רוחין ונשמתין למהוי יקרא דקדשא ברוך הוא עילא ותתא. דכל מאן דלא אתעסק בפריה ורביה אזעיר דיוקנא דמריה דלא אשתכח בהאי עלמא. וגרים דלא שרייא שכינתא בהאי עלמא דכמה דאתוספן רוחין ונשמתין, הכי אתוסף לנחתא (נ"א דונקתא) בהאי עלמא זיו יקרא דמלפא דכתיב (משלי י"ד) ברכ עם הדרת מלך ובאפס לאם מחפת רזון.

הדרת מלך דא זיו יקרא דמלפא דאתוסף לנחתא בהאי עלמא, מחפת רזון דא זעירו דדיוקנא דמלפא דאזעיר מהאי עלמא, הכי אזעיר מעילא. דהא ההוא זיוא לא נחית, ואתחשב על ההוא בר נש פאילו אושיד דמין דגרע דיוקנא דלתתא כגוונא דלעילא דכתיב פי בצלם אלהים עשה את האדם, ואיהו אזעיר צלם אלהים לתתא, ודמות ודיוקנא לעילא. ועל דא אצטריך בר נש לאתעסקא בפריה ורביה ולמעבד צלם אלהים לאסגאה יקרא די' בכל סטריין: (עד כאן

מההשמות)

השלמה מההשמות (סימן לח) רע"א מהימנא

פקודא דא לקיים פריה ורביה לקיים בן ובת. בגין דאב פמן י', ואם פמן ה', בן פמן ו', בת פמן ה'. ואב ואם דלית לון בן ובת, גם י' לא שריא עליהו, וכגוונא דא בעובדא דבראשית אמר פרו ורבו. פרו מסטרא דימינא ורבו מסטרא דשמאלא דביה ברא אלקים פלא, וברא דא עמודא דאמצעיתא. את הארץ דא שכינתא. ואמאי צריך ד', באב ואם בן ובת. בגין דהא אתקדשו ואתברכו בשלש קדשות ושבע ברכאן דאינון י', צריכין למהוי ד' אתוון דשריין עליהו עשרה, למהוי בר נש רשות היחיד למאריה, דרחבו ד' ונבחו י'. ומאן דמתעסק באורייתא ובמצוה בדחילו

אוֹתוֹת וּמִצְוֹת שֶׁשׂוֹרֹת עֲלֵיהֶם עֲשֶׂה, לְהִיְתוֹת אָדָם רְשׁוֹת הַיְחִיד לְאֲדוֹנוֹ, שֶׁרְחָבוֹ אֲרַבְעָה וּגְבָחוֹ עֲשֶׂה. וּמִי שֶׁמִּתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְוָה בִּירְאָה וּבִאֲהָבָה אֲדוֹנוֹ, בְּמִקּוֹם יִרְאָה שְׂרוּיָה שֵׁם י', בְּמִקּוֹם אֲהָבָה שְׂרוּיָה שֵׁם ה', בְּמִקּוֹם תּוֹרָה שְׂרוּיָה ו', וּבְמִקּוֹם מִצְוָה שְׂרוּיָה ה', בְּמִקּוֹם

הַמִּחְשָׁבָה שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ (שְׁמוּאֵל ב' טו) וְזֹאת תּוֹרַת הָאָדָם, כְּלוּל מֵהַפֶּל, שׁוֹרָה בּוֹ יוֹ"ד ה"א וְא"ו ה"א, (תְּהִלִּים קכ"ז) אִם ה' לֹא יִבְנֶה בֵּית שְׂוֹא עֲמֵלוֹ בּוֹנֵיו בּוֹ. מִה זֶה שְׂוֹא עֲמֵלוֹ בּוֹנֵיו בּוֹ? אֵלּוּ סְמָא"ל וְנַחֲשׁ: ע"כ מֵהַהֲשַׁמּוֹת.

נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצִלְמֵנוּ כְּדַמוֹתֵנוּ - שֶׁנִּכְלָל בְּשֵׁשׁהּ צְדָדִים כְּלוּל מֵהַפֶּל כְּמוֹ שֶׁלְּמַעְלָה, בְּאִיבָרִים מְתַקְּנִים בְּסוּד הַחֲכָמָה פְּרָאוּי, הַפֶּל תִּקְוֵן עֲלֵיוֹן. נַעֲשֶׂה אָדָם - סוּד שֶׁל זָכָר וּנְקֵבָה, הַפֶּל בְּחֲכָמָה קְדוּשָׁה עֲלֵיוֹנָה. בְּצִלְמֵנוּ כְּדַמוֹתֵנוּ - לְהַתְתַּקֵּן זֶה בְּזֶה לְהִיְתוֹת [אֲחֵר] הוּא יְחִידִי בְּעוֹלָם שְׁלֵיט עַל הַפֶּל.

וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה (ד"א כ"ל) וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד - פֶּאֶן נִתְקַן מִה שֶׁלֹּא נֶאֱמַר פִּי טוֹב בְּשֵׁנִי, מִשּׁוּם שֶׁבּוֹ נִבְרָא הַמּוֹת. וְכֵן נֶאֱמַר וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד, וְהוֹלְכִים כְּמוֹ שֶׁאֲמַרוּ הַחֲבָרִים, וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד - זֶה הַמּוֹת.

וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד, וְכִי לֹא רָאָה אוֹתוֹ קֵדֵם? אֵלּוּ הַפֶּל רָאָה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וּמִה שֶׁאֲמַר אֶת כָּל - לְרַבּוֹת כָּל הַדּוֹרוֹת שֶׁיִּבּוֹאוּ אַחַר פֶּךָ, וְכֵן כָּל מִה שֶׁיִּתְחַדֵּשׁ בְּעוֹלָם בְּכָל דּוֹר וְדוֹר בְּטָרִם שֶׁיִּבּוֹאוּ לְעוֹלָם. אֲשֶׁר

עָשָׂה - זֶה כָּל מַעֲשֵׂי בְּרֵאשִׁית שֶׁשֵׁם נִבְרָא יְסוּד וְעָקָר לְכָל מִה שֶׁיִּבָּא וְיִתְחַדֵּשׁ בְּעוֹלָם לְאַחַר מִפְּנֵי וּמִשּׁוּם כִּי רָאָה אוֹתוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁלֹּא הָיָה, וְשֵׁם אֶת הַפֶּל בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. יוֹם

וּבְרַחֲמֵינוּ דְּמֵאֲרִיָּה בְּאֶתֶר דִּירְאָה שְׂרִיא תַּמָּן י', בְּאֶתֶר דְּאֵהָבָה שְׂרִיא תַּמָּן ה'. בְּאֶתֶר דְּתוֹרָה שְׂרִיא ו', וּבְאֶתֶר דְּמִצְוָה שְׂרִיא ה'. בְּאֶתֶר דְּמִחְשָׁבָה דְּאֶתְמַר בָּהּ (שְׁמוּאֵל ב' טו) וְזֹאת תּוֹרַת הָאָדָם, כְּלוּל מִכָּלֵא. שְׂרִיא בֵּיהּ יוֹ"ד ה"א וְא"ו ה"א. (תְּהִלִּים קכ"ז) אִם י' לֹא יִבְנֶה בֵּית שְׂוֹא עֲמֵלוֹ בּוֹנֵיו בּוֹ, מֵאִי שְׂוֹא עֲמֵלוֹ בּוֹנֵיו בּוֹ, אֵינּוּן סְמָא"ל וְנַחֲשׁ

ע"כ: (עַד כֵּן מֵהַהֲשַׁמּוֹת)

נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצִלְמֵנוּ כְּדַמוֹתֵנוּ, דְּאֶתְכַלִּיל בְּשֵׁית סְטָרִין כְּלוּל מִכָּלֵא כְּגוֹנוֹא דְלַעֲיָלָא, בְּשֵׁיפִי מְתַקְּנֵן בְּרִזָּא דְחֲכָמָתָא כְּדָקָא יָאוּת כְּלוּל תְּקוּנָא עֲלָאָה. נַעֲשֶׂה אָדָם רִזָּא דְכָר וְנוֹקְבָא כְּלוּל בְּחֲכָמָתָא קְדִישָׁא עֲלָאָה. בְּצִלְמֵנוּ כְּדַמוֹתֵנוּ לְאֶשְׁתְּכַלִּיל דָּא בְּדָא לְמַהוּי (ד"א ל"ג טו) הוּא יְחִידָאֵי בְּעֵלְמָא שְׁלֵיט עַל כָּלֵא:

וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה (ד"א כ"ל) וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד, הֵכָא אֶתְתַּקֵּן מִה דְלָא אֶתְמַר פִּי טוֹב בְּשֵׁנִי בְּגִין דְּאֶתְבְּרִי בֵּיהּ מוֹתָא, וְהֵכָא אֶתְמַר וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד. וְאֲזַלָּא כְּמָה דְאֶמְרֵי חֲבָרֵיָּא וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד זֶה הַמּוֹת.

וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת כָּל אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה טוֹב מְאֹד, וְכִי לֹא חָמָא לִיָּה קוֹדֵם. אֵלּוּ כְּלוּל חָמָא לִיָּה קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּמֵאֵן דְּאֶמַר אֶת כָּל, לְאַסְגָּאָה כָּל דְרִין דִּיִּתּוּן לְבַתֵּר כֵּן, וְכֵן כָּל מִה דִּיִּתְחַדֵּשׁ בְּעֵלְמָא בְּכָל דְרָא וְדָרָא עַד לֹא יִתּוּן לְעֵלְמָא. אֲשֶׁר עָשָׂה, דָּא כָּל עוֹבְדֵין דְּבְרֵאשִׁית, דְּתַמָּן אֶתְבְּרִי יְסוּדָא וְעָקָרָא לְכָל מִה דִּיִּתּוּן וְיִתְחַדֵּשׁ בְּעֵלְמָא לְבַתֵּר כֵּן. וּבְגִין כֵּן חָמָא לִיָּה קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא עַד לֹא הָוָה וְשׁוּי כְּלוּל בְּעוֹבְדָא דְּבְרֵאשִׁית. יוֹם

עָשָׂה - זֶה כָּל מַעֲשֵׂי בְּרֵאשִׁית שֶׁשֵׁם נִבְרָא יְסוּד וְעָקָר לְכָל מִה שֶׁיִּבָּא וְיִתְחַדֵּשׁ בְּעוֹלָם לְאַחַר מִפְּנֵי וּמִשּׁוּם כִּי רָאָה אוֹתוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שֶׁלֹּא הָיָה, וְשֵׁם אֶת הַפֶּל בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית. יוֹם